

Brusel 24. března 2022
(OR. en)

7573/22

ECOFIN 266
UEM 44
DEVGEN 55

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	24. března 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 139 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE RADĚ Plán Komise na zlepšení evropské struktury pro financování rozvoje a zpráva o pokroku za rok 2021

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 139 final.

Příloha: COM(2022) 139 final

V Bruselu dne 24.3.2022
COM(2022) 139 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ

**Plán Komise na zlepšení evropské struktury pro financování rozvoje a zpráva o
pokroku za rok 2021**

Tento dokument je reakcí Komise na závěry Rady o posílení evropské struktury pro financování rozvoje přijaté dne 14. června 2021, v nichž Rada vyzvala Komisi, aby předložila plán k provádění cílů a doporučení obsažených v těchto závěrech a aby každoročně předkládala zprávu o dosaženém pokroku. Cílem tohoto plánu zlepšení struktury pro financování rozvoje je rozšířit dopad, efektivitu a viditelnost evropské struktury pro financování rozvoje následujícími způsoby:

- potvrzení silného politického vedení EU,
- podpora zlepšené koordinace,
- budování inkluzivnější struktury pro financování,
- zajištění větší viditelnosti a vlivu EU a jejích členských států v rámci přístupu týmu Evropa.

Zaměřuje se na opatření, která spadají do kompetence Komise, ve spolupráci s vysokým představitelem / místopředsedou EU. Tato zpráva navíc představuje stav provádění těchto opatření ke konci roku 2021.

1. POTŘEBA ZLEPŠIT EVROPSKOU STRUKTURU PRO FINANCOVÁNÍ ROZVOJE

1.1 Souvislosti

EU a její členské státy jsou tradičně největšími poskytovateli rozvojové pomoci na světě, na něž v roce 2020 připadalo přibližně 46 % celosvětové pomoci (66,8 miliardy EUR)¹. Pomoc EU zásadně přispívá k odstraňování chudoby, snižování zranitelnosti a nerovností a k pomoci partnerským zemím při dosahování cílů udržitelného rozvoje a cílů Pařížské dohody.

Veřejné zdroje však nestačí pokrývat stále narůstající potřeby nutné k dosažení cílů udržitelného rozvoje. V důsledku toho EU a její členské státy stále častěji překračují rámec tradičnějších způsobů pomoci a pro vytváření dalších zdrojů financování využívají oficiální rozvojovou pomoc, zejména tak, že umožňují příliv soukromého kapitálu. Stále více tak spolupracují s finančními institucemi a více se spoléhají na inovativní finanční nástroje, přičemž k mobilizaci investic využívají veřejné prostředky, například prostřednictvím kombinování zdrojů nebo prostřednictvím záruk.

Evropská struktura pro financování rozvoje tak v průběhu let nabyla na složitosti v důsledku vzniku těchto nových nástrojů a vzrůstajícího počtu aktérů, které zahrnuje, včetně Komise, vysokého představitele / místopředsedy EU, členských států EU a jejich vnitrostátních institucí a organizací pro financování rozvoje, jakož i Evropské investiční banky (EIB) a Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD). Kromě toho Komise intenzivně spolupracuje rovněž s celou řadou mezinárodních finančních aktérů. Všichni tito aktéři usilují o dosažení cílů udržitelného rozvoje, ale mají specifické priority a způsoby intervence, které se vyznačují různými silnými stránkami a komparativními výhodami, zejména pokud jde o zeměpisné, odvětvové nebo finanční odborné znalosti.

Pandemie COVID-19 přispěla k naléhavosti řešení problémů souvisejících s rozvojem, a tím i k naléhavosti posílení evropské struktury pro financování rozvoje. Ekonomické dopady pandemie COVID-19 zvýšily potřeby financování a dramaticky ovlivnily partnerské země

¹ Evropská komise (2021), [Tým Evropa navýšil oficiální rozvojovou pomoc na 66,8 miliardy eur a potvrdil v roce 2020 své postavení největšího světového dárce](#), 13. dubna 2021.

EU, přičemž zvrátily roky pokroku dosaženého při plnění cílů udržitelného rozvoje. V roce 2020 byla roční mezera ve financování cílů udržitelného rozvoje v rozvojových zemích odhadována na 3,7 bilionu EUR². K překlenutí této mezery ve financování jsou více než kdy jindy zapotřebí rozsáhlé investice. Je třeba účinně využít veškeré zdroje financování (veřejné/soukromé, domácí/mezinárodní) v kombinaci s účelnými politickými reformami v zájmu obnovy k lepšímu, přičemž nesmí být nikdo opomenut. Udržitelné financování proto bude mít zásadní význam pro mobilizaci mezinárodního i domácího soukromého kapitálu k financování udržitelných investic do infrastruktury.

Na pozadí významných globálních geopolitických výzev a vzrůstající úlohy nových dárců navíc vyžaduje EU nový přístup k prosazování svého modelu rozvoje založeného na hodnotách a zaměřeného na člověka, jakož i k ochraně a prosazování politických, hospodářských a bezpečnostních zájmů EU na celém světě.

S ohledem na tyto globální výzvy v oblasti rozvoje **musí být evropská struktura pro financování rozvoje ještě účinnější, účelnější, soudržnější a vlivnější. Více než kdy jindy záleží na větší koordinaci prostřednictvím přístupu týmu Evropa s cílem zabránit roztržitosti opatření a zajistit lepší součinnost a efektivitu.** To zahrnuje rovněž lepší zúročení dlouholetých zkušeností jednotlivých aktérů a tam, kde je to možné, sdružování finančních zdrojů za účelem silnějšího dopadu a větší mobilizace investic soukromého sektoru.

Kromě toho má lepší evropská struktura pro financování rozvoje s **posíleným politickým vedením** zásadní význam pro **posílení úlohy EU jako globálního aktéra a může hrát klíčovou úlohu ve vztahu k našim geopolitickým ambicím, zejména při prosazování našich strategických zájmů a hodnot po celém světě.** Evropská struktura pro financování rozvoje by měla vést k lepší doplňkovosti mezi pomocí, investicemi do rozvoje, programem reforem a diplomacií. **Pouze tímto způsobem může evropská struktura pro financování rozvoje maximalizovat využití stávajících zdrojů oficiální rozvojové pomoci a urychlit finanční toky do oblastí největších potřeb, zvýšit dopad na rozvoj a posílit viditelnost úsilí celé EU a jejích členských států v oblasti dosahování cílů udržitelného rozvoje.**

Tento dokument nastiňuje řadu opatření, která Komise zamýšlí přijmout za účelem posílení evropské struktury pro financování rozvoje. Zpráva také ukazuje důležité kroky, které již byly v tomto směru podniknuty. V tomto ohledu představuje klíčový odraz tohoto nového prostředí zahájení strategie Global Gateway³ v prosinci 2021 a její investiční balíček Global Gateway Afrika-Evropa⁴, které poukazují na další vývoj způsobu, jakým bude EU v nadcházejících letech pokračovat ve svých vnějších činnostech. Strategie Global Gateway, která se opírá o přístup založený na hodnotách, představuje plán na významné investice do rozvoje infrastruktury po celém světě, jehož cílem je posílit digitální, dopravní a energetické sítě prostřednictvím udržitelných a vysoce kvalitních projektů. Nabízí jistotu a rovné podmínky pro investory a podniky a vysokou úroveň transparentnosti a standardů, aby lidem zajistila trvalý sociální a hospodářský přínos.

² OECD (2020), [Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2021: A New Way to Invest for People and Planet](#) (Globální výhled financování udržitelného rozvoje 2021: Nový způsob investování pro lidi a planetu), OECD Publishing, Paříž.

³ Společné sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a EIB [Global Gateway](#), 1. prosince 2021, JOIN(2021) 30 final.

⁴ Evropská komise (2022), [EU-Afrika: Investiční balíček Global Gateway](#), 18. února 2022.

Významné mezníky, které budou zásadní pro zlepšení stávající finanční architektury, navíc představuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) – Globální Evropa⁵ (s celkovým rozpočtem ve výši 79 miliard EUR) a Nástroj předvstupní pomoci III⁶ (14 miliard EUR) přijatý v roce 2021. Ty přinášejí podstatná zlepšení, pokud jde o zjednodušení a strategické vedení politiky EU, a poskytují rovněž pobídky pro lepší strategickou a geopolitickou koordinaci mezi evropskými aktéry a zvyšují potenciál mobilizace kapitálu ze soukromého sektoru s cílem zajistit transformační dopad v praxi.

A konečně vzhledem k obrovské mezeře ve financování cílů udržitelného rozvoje Komise právě zveřejnila výzvu k podávání žádostí s cílem zřídit skupinu odborníků na vysoké úrovni, která Komisi poskytne doporučení s cílem dále urychlit tok soukromého kapitálu do zemí s nízkými a středními příjmy.

1.2 Obnovené diskuse o způsobech posílení evropské struktury pro financování rozvoje

Diskuse o tom, jak zlepšit evropskou strukturu pro financování rozvoje probíhají již po více než deset let⁷ na různých úrovních a jsou do nich zapojeny různé skupiny zúčastněných stran. V roce 2018 přijala Komise sdělení „Na cestě k účinnější finanční architektuře pro investice mimo Evropskou unii“⁸, které upozornilo na některé nedostatky stávajícího uspořádání a nastínilo některá počáteční opatření ke zlepšení finanční architektury.

V návaznosti na zprávu Skupiny odborníků na vysoké úrovni z roku 2019⁹ a na studii proveditelnosti z roku 2021¹⁰ o možnostech posílení budoucí evropské struktury pro financování rozvoje zdůraznily závěry Rady z června 2021¹¹ význam posílení a zlepšení stávajícího institucionálního uspořádání evropské struktury pro financování rozvoje (Status Quo+) a zdůraznily že **„evropská struktura pro financování rozvoje musí být účinnější, efektivnější, více zaměřená na rozvoj, soudržnější a viditelnější, v souladu se zásadou „politika na prvním místě“ a se strategickými zájmy a hodnotami EU.“** Rada se rovněž shodla na tom, že struktura pro financování rozvoje EU by měla mít **„otevřenou, kolaborativní a inkluzivní strukturu a měla by spolupracovat se všemi evropskými rozvojovými bankami a finančními institucemi a stavět přitom na jejich odborných znalostech týkajících se daných zemí nebo odvětvových nebo finančních odborných znalostech, přidané hodnotě a zdrojích.“**

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1).

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III) (Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1).

⁷ Viz například Camdessus, M. (2010), [European Investment Bank's external mandate 2007–2013 Mid- Term Review](#) – Report and recommendations of the Steering Committee of „wise persons“ (Přezkum vnějšího mandátu Evropské investiční banky 2007–2013 v polovině období – Zpráva a doporučení řídicího výboru odborníků), EIB Publishing, Lucemburk.

⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské investiční bance [Na cestě k účinnější finanční architektuře pro investice mimo Evropskou unii](#), 12. září 2018, COM(2018) 644 final.

⁹ Skupina odborníků na vysoké úrovni pro evropskou strukturu pro financování rozvoje (2019), [Evropa ve světě – Budoucnost evropské struktury pro financování rozvoje](#), Generální sekretariát Rady EU, Brusel.

¹⁰ Poznámka generálního sekretariátu Rady určená delegacím EU o [studii proveditelnosti týkající se možností posílení budoucí evropské struktury pro financování rozvoje – shrnutí](#), 14. dubna 2021, GSC(2021) 6961/1/21 REV 1.

¹¹ Závěry Rady o [posílení evropské struktury pro financování rozvoje](#), 14. června 2021, GSC(2021) 9462/1/21 REV 1. Viz také závěry Rady o [posílení evropské struktury pro financování rozvoje](#), 5. prosince 2019, GSC(2019) 14434/19.

Rada ve svých závěrech zdůraznila nutnost „mobilizovat udržitelné financování ze strany soukromého sektoru“. Soukromý sektor sice tradičně není v centru rozvojových investičních strategií, panuje však stále větší shoda, že jeho příspěvek je zásadní pro financování rozvoje (jako doplněk k omezeným zdrojům veřejného sektoru) a pro podporu udržitelných pracovních míst a růstu v partnerských zemích.

Rada vyzvala EIB a EBRD, aby „i nadále systematicky prohlubovaly svou koordinaci na strategické i technické úrovni“, aby „svou činnost koordinovaly s ostatními světovými finančními institucemi, které fungují v zemích jejich působení“ a aby „posílily své komparativní výhody ve financování rozvoje, zabránily roztržitosti a maximalizovaly svůj dopad na rozvoj“. Obecněji vyzývá Rada všechny evropské rozvojové aktéry, aby zvýšili svou spolupráci.

Rada vyzvala Komisi, aby předložila plán na zlepšení evropské struktury pro financování rozvoje. Rada mimo jiné upozornila na následující oblasti, které je třeba zlepšit: koordinace a politické vedení ze strany Komise při provádění rozvojové politiky EU s cílem poskytnout větší pobídky pro spolufinancování a sdílení rizik; posílení úlohy strategické rady EFSD+; zjednodušení přístupu k financování; posílení inkluzivnosti; podpora menších subjektů při posuzování pilířů; podpora vytváření seznamů projektů prostřednictvím technické pomoci; posilování přístupu týmu Evropa za účelem zvýšení viditelnosti společného nasazení.

1.3 Iniciativy vedené partnerskými institucemi s cílem posílit jejich spolupráci

Evropská struktura pro financování rozvoje zahrnuje celou řadu aktérů (předběžně mapování viz příloha).

V souladu s výše uvedenými diskusemi a na základě získaných zkušeností se evropští aktéři v oblasti rozvoje snaží posilovat svou spolupráci prostřednictvím různých iniciativ. Členské státy, jejich národní rozvojové banky a organizace a evropské a mezinárodní finanční instituce se spojily v rámci různých sítí podle rozsahu své intervence, strategických priorit, zájmů a potřeb.

Řada iniciativ shromažďuje zúčastněné strany podle jejich povahy / rozsahu působnosti a předpokládá různé stupně spolupráce:

- **Sdružení EDFI**¹² (1992): sdružuje rozvojové finanční instituce (DFI) (včetně některých nečlenských zemí EU), jejichž mandátem je podporovat soukromý sektor. Byla založena správcovská společnost sdružení EDFI.
- **Posílené partnerství**¹³ (2016): skládá se z Komise, tří veřejných rozvojových bank a jedné rozvojové agentury (u všech již bylo provedeno posouzení pilířů).
- **Sít' odborníků**¹⁴ (2007): skládá se převážně z evropských organizací pro rozvojovou spolupráci (včetně některých nečlenských zemí EU), které jsou zaměřeny na budování kapacit a technickou pomoc a u nichž již bylo provedeno posouzení pilířů.

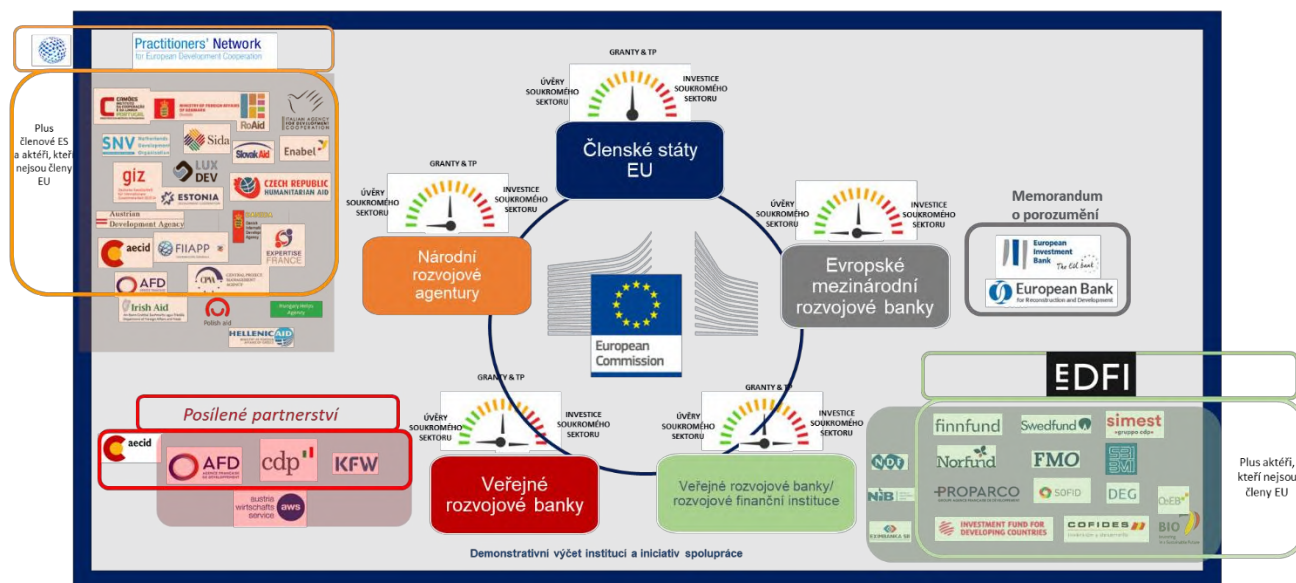
¹² 15 členů: Bio (BE), CDC (UK), COFIDES (ES), DEG (DE), Finnfund (FI), FMO (NL), IFU (DK), Norfund (NO), OeEB (AT), Proparco (FR), SBI/BMI (BE), SIFEM (CH), Sace Simest (IT), SOFID (PT), Swedfund (SE).

¹³ AFD, KfW, CDP, AECID a Evropská komise.

¹⁴ **Členové:** ADA (AT), AECID (ES), AICS (IT), AFD (FR), British Council (UK), Camoes (PT), CPVA (LT), CzechAid (CZ), Enabel (BE), Expertise France (FR), FIIAPP (ES), GIZ (DE), LuxDev (LU), SlovakAid (SK), Sida (SE), SNV (NL), RoAid (RO); **Společníci:** Danida (DK), FCDO (UK), MZV(EE) a MZV (NL); **Pozorovatel:** Komise. Sít' odborníků poskytuje zpětnou vazbu o politikách z pohledu odborníků.

Současně existuje rovněž **memorandum o porozumění¹⁵ mezi EIB, EBRD a Komisí z roku 2012**, jehož důsledkem jsou pravidelné koordinační schůzky mezi uvedenými bankami. Otevřelo cestu rovněž k „Rámcové dohodě o projektové spolupráci“, kterou obě banky uzavřely v říjnu 2021 (viz níže).

Níže uvedený graf¹⁶ poskytuje předběžné a nikoli vyčerpávající vizuální znázornění stávajících iniciativ zaměřených na spolupráci vedených členskými státy a institucemi pro financování rozvoje:

Mezi další iniciativy patří například iniciativa EIB/KfW/AFD o vzájemné důvěře¹⁷ nebo rámec pro zadávací řízení EIB–EBRD. Řadu iniciativ v oblasti spolufinancování zahájily rovněž partnerské instituce¹⁸.

¹⁵ [Memorandum o porozumění mezi Evropskou komisí, EIB a EBRD \(2012\) týkající se spolupráce mimo Evropskou unii, Brusel.](#)

¹⁶ Úplný seznam naleznete v příloze.

¹⁷ EIB, KfW, AFD – operace v oblasti spolufinancování a sdružování zdrojů pro hodnocení a monitorování projektů, sdílení informací a konzultace.

¹⁸ Například společnost „Interact Climate Change Facility“; akcionáři ICCF v současné době zahrnují: AFD, EIB, CDC, DEG, PROPARCO, BIO, Finnfund, COFIDES, Norfund, OeEB, SIFEM, Swedfund; „European Financing Partners“, akcionáře tvoří EIB a třináct rozvojových finančních institucí EU: BIO, CDC, COFIDES, DEG, Finnfund, FMO, IFU, PROPARCO, Norfund, SBI-BMI, Swedfund, SIFEM a OeEB nebo Nástroj přátelství (PROPARCO - Francie, FMO - Nizozemsko a DEG - Německo).

Vývoj mezi evropskými finančními institucemi v roce 2021

V listopadu 2021 předložily EIB a EBRD Radě společně zprávu o opatřeních přijatých v návaznosti na závěry Rady o posílení evropské struktury pro financování rozvoje¹⁹.

EIB i EBRD navíc v poslední době uvažují o strategických směrech, které by mohly mít dopad na evropskou strukturu pro financování rozvoje:

- EBRD zvažuje možné omezené a postupné rozšíření svých operací do vybraných zemí, o kterém by mělo být rozhodnuto na výročním zasedání její Rady guvernérů v květnu 2022.
- Pokud jde o EIB, její správní rada schválila vytvoření globální pobočky EIB Global pro všechny operace mimo EU, jejíž provoz byl zahájen v lednu 2022.

Finanční instituce se v poslední době snaží posílit koordinaci a společné činnosti. Některé příklady z nedávné doby:

- **EBRD a sdružení EDFI podepsaly memorandum o porozumění** (únor 2021) s cílem zintenzivnit spolupráci mezi evropskými rozvojovými finančními institucemi se silným zaměřením na soukromý sektor, zejména prostřednictvím sdílení znalostí a spolufinancování.
- Členové posíleného partnerství zahájili iniciativu v oblasti spolufinancování nazvanou „**Finanční platforma týmu Evropa**“ (květen 2021) s cílem posílit vzájemnou účinnou spolupráci, zejména prostřednictvím společných postupů a vytváření společných projektů. V rámci této platformy zahájí AECID, AFD, CDP a KfW v roce 2022 činnost rámce spolufinancování.
- EBRD a EIB uzavřely „**Rámcovou dohodu o projektové spolupráci**“ (říjen 2021), která poskytuje rámec pro posílenou spolupráci na projektech a platformách společného financování mimo Evropskou unii. Cílem tohoto rámce je pokrýt všechny typy struktur dluhového financování v soukromém nebo veřejném sektoru.

1.4 Předchozí úsilí Komise o zlepšení evropské struktury pro financování rozvoje

V souladu s výše uvedenými diskusemi a na základě získaných zkušeností zavedla Komise v průběhu let významná zlepšení evropské struktury pro financování rozvoje. Klíčový krok kupředu představovalo v letech 2016–2017 zahájení **evropského plánu vnějších investic**²⁰ a **Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD)**²¹, které vycházejí z dobře zavedených **nástrojů EU pro kombinování zdrojů**²² a nabízejí novou rozpočtovou záruku EU na pokrytí investic v afrických zemích a v sousedství EU, přičemž využívají odborných znalostí příslušných veřejných i soukromých subjektů, které jim pomáhají přilákat investice soukromého sektoru na základě tří vzájemně se doplňujících pilířů. Názorným příkladem posíleného dialogu a spolupráce je rovněž **investiční rámec pro západní Balkán**, který

¹⁹ Poznámka generálního sekretariátu Rady určená delegacím EU o [evropské struktuře pro financování rozvoje – společná zpráva EIB-EBRD](#), 25. listopadu 2021, GSC(2021) 14398/21.

²⁰ EIP propojuje v komplexním přístupu tři vzájemně se doplňující pilíře (financování za účelem využití dalších zdrojů prostřednictvím kombinace zdrojů financování a záruky EFSD, technické pomoci a investičního klimatu). Viz sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance o [posílení evropských investic ve prospěch zaměstnanosti a růstu: na cestě k druhé fázi Evropského fondu pro strategické investice a novému evropskému plánu vnějších investic](#), 14. září 2016, COM(2016) 581 final.

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 ze dne 26. září 2017 o zřízení Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD), záruky EFSD a záručního fondu EFSD (Úř. věst. L 249, 27.9.2017, s. 1).

²² Regionální nástroje: Investiční platforma pro Afriku, Karibská investiční facilitata, investiční facilitata pro Tichomoří, investiční facilitata pro Asii, investiční facilitata pro Střední Asii, latinskoamerická investiční facilitata, investiční platforma sousedství a investiční rámec pro západní Balkán. Z tematického hlediska: iniciativy financování zemědělství a elektrifikace – agriFI a electriFI.

integruje přijímající země společně s Komisí, členskými státy a evropskými a mezinárodními finančními institucemi.

Za zvláštní zmínku stojí **platforma EU pro kombinování zdrojů ve vnější spolupráci (EUBEC)**²³, jejíž činnost Komise zahájila v roce 2012 s cílem optimalizovat fungování mechanismů pro kombinaci grantů a půjček v oblasti vnější činnosti.

Komise rovněž navázala pravidelné strategické **dialogy na vysoké úrovni** s evropskými a mezinárodními finančními institucemi (např. EIB, EBRD, Skupina Světové banky, Mezinárodní měnový fond, Asijská rozvojová banka, Meziamerická rozvojová banka) s cílem projednávat společné politické cíle a cíle jednotlivých politik.

V roce 2015 zahájila Komise iniciativu posílené koordinace a spolupráce s EIB, EBRD, Skupinou Světové banky a Mezinárodním měnovým fondem s cílem posílit politickou mobilizaci a sbližování. Zahrnuje společné mise do konkrétních zemí sousedství a zemí procesu rozšíření a společnou práci v klíčových odvětvích, jako je například energetická účinnost a investice do klimatu.

Důležitá inovace byla provedena rovněž v roce 2020, kdy byla vnější činnost EU podrobena zkoušce v důsledku pandemie COVID-19. Rozsah této krize vyžadoval společné úsilí, zdroje a odborné znalosti všech evropských aktérů. EU navrhla **přístup týmu Evropa**²⁴, který umožnil kolektivně nabídnout významnou podporu partnerským zemím EU, poskytovat humanitární pomoc, podporovat jejich systémy v oblasti zdravotnických, vodohospodářských a hygienických systémů a řešit příslušné socioekonomické důsledky. Reakce EU a jejích členských států na krizi COVID-19 v rámci přístupu týmu Evropa²⁵ prokázaly, jakého rozsahu a viditelnosti lze dosáhnout spoluprací. Tato úzká spolupráce by měla být zdrojem inspirace pro posílenou koordinaci mezi EU a jejími členskými státy při spolupráci s partnerskými zeměmi EU.

2. PLÁN PRO ZLEPŠENÍ EVROPSKÉ STRUKTURY PRO FINANCOVÁNÍ ROZVOJE

2.1 Cíle

Cílem plánu Komise je posílit evropskou strukturu pro financování rozvoje na základě přístupu týmu Evropa. Komise usiluje o zajištění vlivnější, účinnější, koordinovanější, politicky orientovanější, inkluzivnější a viditelnější evropské struktury pro financování rozvoje. Taková posílená struktura pro financování je potřebná pro vytvoření transformačních iniciativ, posílení veřejných investic v partnerských zemích a zajištění toho, aby měly urychlující a demonstrační účinek potřebný k přilákání soukromých investorů a k podpoře prosperujícího soukromého sektoru, což má klíčový význam pro vytváření udržitelných pracovních míst a růstu.

²³ Evropská komise (2019), [Platforma EU pro kombinaci zdrojů v oblasti vnější spolupráce](#).

²⁴ Přístup týmu Evropa vychází z příspěvků Evropské unie a kombinuje zdroje mobilizované členskými státy EU a finančními institucemi, přičemž současně respektuje pravomoci EU a rozhodovací postupy včetně pravidel hlasování stanovených ve Smlouvách EU. Přístup týmu Evropa se opírá o EU, její členské státy, jejich finanční instituce včetně národních rozvojových bank a prováděcích agentur, jakož i EIB a EBRD. Provádí se rovněž v partnerských zemích EU, mimo jiné prostřednictvím delegací EU, s cílem usnadnit koordinaci EU na místě.

²⁵ Společné sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o [globální reakci EU na COVID-19](#), 8. dubna 2020, JOIN(2020) 11 final.

Tento plán vychází ze zjištění studie proveditelnosti a z doporučení zprávy skupiny odborníků na vysoké úrovni, související zprávy Komise²⁶ a různých neoficiálních dokumentů nebo stanovisek předložených finančními institucemi. Vychází rovněž z uznávaného úspěchu přístupu týmu Evropa a z koordinačního úsilí finančních institucí EU.

Dále se zabývá evropskou strukturou pro financování rozvoje v širším mezinárodním kontextu, v němž koordinace a doplňkovost s mezinárodními zúčastněnými stranami mohou přispět ke zlepšení mezinárodní struktury pro financování rozvoje.

Cílem navrhovaných zlepšení je dosáhnout těchto čtyř cílů:

Potvrzení silného politického vedení EU

Účinnější evropská struktura pro financování rozvoje vyžaduje ještě silnější politické vedení EU. Je třeba posílit soudržnost činností finančních institucí s cíli vnější politiky EU, aby se maximalizoval dopad činností EU ve třetích zemích na rozvoj a jejich soulad se strategickými zájmy EU.

Podpora posílené koordinace

Evropská struktura pro financování rozvoje by měla být založena na větší koordinaci a využívat různorodosti všech svých aktérů, aby byla schopna postupovat jednotně a zvyšovat soudržnost opatření EU v partnerských zemích pro dosažení větší účinnosti a transformačního dopadu na rozvoj a zároveň přilákat soukromé investory.

Budování inkluzivnější struktury pro financování

Evropská struktura pro financování rozvoje by měla být inkluzivní a měla by umožňovat účast všech zainteresovaných rozvojových finančních institucí včetně menších a středních partnerů.

Zajištění většího zviditelnění a vlivu činnosti EU a členských států v rámci přístupu týmu Evropa.

Větší zviditelnění činnosti EU a členských států po celém světě vyžaduje lepší budování „značky EU“, mimo jiné prostřednictvím přístupu týmu Evropa a v návaznosti na vytvoření nové značky Global Gateway. To je nutné k zajištění toho, aby vnímání role EU ve světě odpovídalo rozsahu její podpory. Značný podíl EU v mezinárodních finančních institucích vyžaduje soudržnější a důslednější „hlas EU“, který by účinněji hájil strategické zájmy EU.

2.2 Opatření

Na podporu těchto cílů tento plán podrobně popisuje konkrétní opatření, která Komise k dosažení těchto čtyř cílů navrhuje. Ta jsou rozvedena do konkrétních opatření vyplývajících z nedávno přijatého nástroje NDICI – Globální Evropa a dalších strategických dokumentů a do dalších opatření, která podpoří zlepšení v oblasti politického vedení, koordinace, inkluzivnosti a viditelnosti.

2.2.1 NDICI – Globální Evropa a další strategické dokumenty

²⁶ [Zpráva Komise Radě o doporučeních skupiny odborníků na vysoké úrovni ohledně evropské struktury pro financování rozvoje](#), 31. ledna 2020, COM(2020) 43 final.

Jasnější směr a orientace politiky

Jak bylo uvedeno výše, posílený směr a orientace politiky mají zásadní význam pro maximalizaci účinků vnější činnosti EU a pro zajištění významného přínosu k celkovým politickým cílům a záměrům. Nařízení o nástroji **NDICI – Globální Evropa** a nařízení o **nástroji předvstupní pomoci** (NPP III) formulují priority, o jejichž podporu EU usiluje, a upřesňují cíle v oblasti výdajů pro konkrétní oblasti, jako je klima, migrace a nucené vysídlování nebo lidský rozvoj. **Sdělení o strategii Global Gateway**²⁷ poskytuje další vedení ohledně toho, jak řešit naléhavé globální výzvy od změny klimatu přes ochranu životního prostředí až po posílení digitalizace, zlepšení zdravotní bezpečnosti, posílení konkurenceschopnosti EU a zabezpečení globálních dodavatelských řetězců. **Investiční balíček Global Gateway Afrika-Evropa**²⁸, který byl zahájen na summitu EU-AU v únoru 2022, dále upřesňuje priority pro zapojení v Africe za účelem podpory silného, inkluzivního, ekologického a digitálního oživení a transformace. A konečně strategie **EU pro spolupráci v indicko-tichomořském regionu** (září 2021) představuje základ pro investice v asijsko-tichomořském regionu. Pokud jde o sousedství, nové cíle Východního partnerství a společného sdělení o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství, jakož i jejich dvou doprovodných **plánů hospodářských investic** mají podnítit dlouhodobou obnovu těchto regionů a jejich hospodářské sblížení s EU.

V nástrojích NDICI–Global Europe i NPP III je zakotvena zásada „**politika na prvním místě**“. To znamená, že všechny vnější akce EU včetně těch, na které se vztahují rozpočtové záruky EU, musí podporovat politické priority společně dohodnuté mezi EU a jejími partnerskými zeměmi, které jsou vymezeny v příslušných **programových dokumentech**. Tyto programové dokumenty i investiční plány poskytují jasný politický směr pro všechny činnosti spolupráce EU. Zeměpisné rozlišování mezi činnostmi v oblasti spolupráce navíc rovněž přispívá k většímu dopadu na rozvoj tím, že poskytuje podpůrná opatření a investiční činnosti, které jsou přizpůsobeny přijímajícím zemím a regionům, a tudíž posiluje strategický a konzistentní přístup struktury pro investice.

Při uplatňování této zásady „politika na prvním místě“ v kontextu EFSD+ Komise a vysoký představitel / místopředseda společně předsedají strategické radě EFSD+, která udává politické směry pro nadcházející operace. Se zavedením nástroje NDICI – Globální Evropa vzrostla úloha strategické rady EFSD+ a regionálních provozních rad, které řídí jak operace v oblasti kombinování zdrojů, tak rozpočtové záruky (včetně těch, které byly dříve řízeny nepřímo v rámci mandátu k poskytování úvěrů třetím zemím nebo investiční facility AKT). Investiční rámec pro západní Balkán navíc i nadále funguje jako řídicí orgán pro vedení podpory a investic na celém západním Balkáně v rámci otevřeného a inkluzivního přístupu týmu Evropa (i mimo něj), který pracuje v plném souladu se strategickou radou EFSD+.

²⁷ Společné sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a EIB o [Global Gateway](#), 1. prosince 2021, JOIN(2021) 30 final.

²⁸ Evropská komise (2022), [EU-Afrika: Investiční balíček Global Gateway](#), 18. února 2022.

Plán:

Komise ve spolupráci s vysokým představitelem / místopředsedou:

- v programových dokumentech a v hospodářských a investičních plánech stanoví jasný politický směr a zajistí, aby všechna investiční opatření EU v rámci nástrojů NDICI – Globální Evropa a NPP III byla v souladu s prioritami stanovenými v programových dokumentech,
- zveřejní všechny programové dokumenty, aby byly jednoznačně stanoveny politické priority pro všechny aktéry, kteří se podílejí na finanční struktuře EU pro financování rozvoje,
- zajistí, aby strategická rada EFSD+²⁹ podporovala celkovou koordinaci, doplňkovost a soudržnost operací prováděných v rámci EFSD+,
- bude pokračovat v poskytování pobídek s cílem podporovat konkrétní politické priority a dosahovat většího dopadu, např. s cílem zajistit, aby investice byly zaměřeny na ty regiony, země (včetně nejméně rozvinutých zemí a případně dalších prioritních regionů/zemí), tematické priority (např. klima, konektivita...) nebo skupiny (např. mládež, ženy, migranti...), které jsou pro EU politickou prioritou.

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise ve spolupráci s vysokým představitelem / místopředsedou:

- přijala a zveřejnila on-line všechny víceleté orientační programy pro více než 130 partnerských zemí a regionů, jakož i hospodářské a investiční plány³⁰,
- v listopadu 2021 předložila strategické radě EFSD+ strategické směry a oblasti prioritních investic (okna programu), včetně iniciativ týmu Evropa pro využívání záruk EFSD+, které budou pro finanční instituce vodítkem při přípravě navrhovaných investičních programů.

Iniciativy a stěžejní iniciativy týmu Evropa a portál partnerství

Společné plánování a společné provádění bude podporovat **silnější evropskou koordinaci**, která je nezbytná pro zajištění lepší součinnosti a účinnosti. Aktivní koordinace mezi členskými státy a jejich rozvojovými finančními institucemi by rovněž měla přesahovat rámec využívání finančních prostředků EU a měla by probíhat systematicky, a to i při využívání jejich vlastních zdrojů. **Plánování**³¹ na úrovni zemí a regionů zahrnuje rovněž podporu **iniciativ týmu Evropa (TEI) a stěžejních iniciativ** (v souladu s hospodářskými a investičními plány, strategií Global Gateway a investičním balíčkem Afrika-Evropa), v jejichž rámci spolupracují orgány EU, členské státy a evropské finanční instituce s cílem dosáhnout systémové změny v souladu se zásadou „politika jako první“ a se strategickými cíli a hodnotami EU. Iniciativy TEI propojují plánování EU a členských států a jejich finanční příspěvky prostřednictvím koordinovaného a strategického přístupu v praxi. V rámci společně dohodnutých politických priorit v konkrétních zemích a světových regionech podporují iniciativy TEI koordinovaná opatření s transformačním dopadem v partnerských

²⁹ Status pozorovatele může být případně udělen příspěvatelům, způsobilým protistranám, partnerským zemím, příslušným regionálním organizacím a dalším zúčastněným stranám.

³⁰ Viz zde: https://ec.europa.eu/international-partnerships/global-europe-programming_en, https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/funding-and-technical-assistance/neighbourhood-development-and-international-cooperation-instrument-global-europe-ndici-global-europe_en a https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement-policy/overview-instrument-pre-accession-assistance_en.

³¹ Ať již se jedná o společné plánování, nebo dvoustranné plánování. Prostřednictvím společného plánování se EU a členské státy dohadují na společné reakci EU a jejích členských států na vývoj strategie partnerské země / regionu, což poskytuje okamžitou příležitost ke zvýšení koordinace, efektivity a dopadu.

zemích / regionech, přičemž čerpají z kombinovaných zdrojů všech aktérů. Iniciativy TEI jsou nedílnou součástí programových dokumentů EU a je na ně vyčleněna podstatná část víceletých rozpočtů.

V souladu s tímto přístupem stanovují hospodářské a investiční plány pro jednotlivé regiony vypracované po intenzivních konzultacích s partnerskými zeměmi a členskými státy v sousedství a na západním Balkáně hlavní cíle a **stěžejní iniciativy** s cílem dosáhnout maximálního dopadu v daném regionu. Ty jsou nedílnou součástí dvoustranných a regionálních programových dokumentů pro sousedství a programového rámce NPP III.

Nástroj NDICI – Globální Evropa stanoví zásadu **otevřené struktury pro financování rozvoje založené na spolupráci**. Komise zúročí dlouholeté zkušenosti způsobilých rozvojových finančních institucí členských států s cílem zajistit optimální využití jejich rozsáhlých odvětvových a zeměpisných odborných znalostí.

Kromě nástrojů pro budování institucí, které umožňují sdílení znalostí mezi vnitrostátními správními orgány v rámci programů, jako je například TAIEX nebo Twinning, bude Komise usilovat o další podporu vzniku partnerství.

Plán:

Komise bude ve spolupráci s vysokým představitelem / místopředsedou:

- upřednostňovat stěžejní iniciativy a iniciativy týmu Evropa nebo návrhy založené na přístupu týmu Evropa (včetně např. konsorcií nebo investičních platforem),
- zkoumat možnost poskytování pobídek v rámci EFSD+ na podporu společných návrhů předložených několika finančními institucemi, které mají společný zájem na dosažení stanovených cílů politiky, zejména včetně institucí menších rozměrů, nově přichozích nebo těch, u nichž není prováděno posuzování pilířů (pokud je posuzování pilířů prováděno u hlavní instituce),
- posilovat nástroje pro budování institucí v rámci programu TAIEX a twinningu s cílem posílit budování kapacit v klíčových oblastech reformy a sladování,
- zajišťovat větší transparentnost iniciativ týmu Evropa,
- v roce 2022 zahájí provoz portálu partnerství s cílem usnadnit sladění poptávky partnerských zemí s nabídkou evropských aktérů z hlediska podpory.

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise:

- společně s členskými státy, vnitrostátními rozvojovými institucemi, EBRD a EIB zahájila navrhování řady iniciativ týmu Evropa na vnitrostátní, regionální a globální úrovni,
- společně s členskými státy vybrala stěžejní iniciativy představené jako součást strategie Global Gateway a investičního balíčku Afrika-Evropa,
- společně s členskými státy zahájila vývoj [společného mechanismu monitorování a podávání zpráv](#) o finančních příspěvcích a výsledcích iniciativ týmu Evropa,
- vytvořila prototyp portálu partnerství, který poskytuje klíčové informace o zboží a službách nabízených poskytovateli z EU a členských států jednajícími v rámci přístupu „tým Evropa“. Do provozu vstoupí v dubnu 2022.

Směrem k větší mobilizaci soukromých investic

Veřejné zdroje ani před vypuknutím pandemie COVID-19 zdaleka nedostačovaly k překlenutí obrovské mezery ve financování cílů udržitelného rozvoje a finance na rozvoj byly stále více využívány k mobilizaci potřebných bilionových částek. Vzhledem ke krizi, rostoucím potřebám a ubývajícím zdrojům je dnes více než kdykoli jindy zapotřebí mobilizace dodatečných zdrojů, které by partnerským zemím pomohly uspokojit jejich finanční potřeby a dosáhnout cílů udržitelného rozvoje a Pařížské dohody. Je nezbytné, aby EU mobilizovala finanční prostředky soukromého sektoru s cílem pomoci financovat ekologické, udržitelné a inkluzivní oživení a urychlila pokrok v rámci cílů udržitelného rozvoje. Lepší využívání oficiálního financování rozvoje je nezbytnou podmínkou, která pomůže přilákat soukromé finance a mobilizovat kapitálové trhy na podporu cílů udržitelného rozvoje v rozvojových zemích. V tomto ohledu je udržitelné financování klíčovým předpokladem mobilizace mezinárodního i domácího soukromého kapitálu za účelem financování udržitelných investic v partnerských zemích. Byla posílena finanční větev nástroje NDICI –Globální Evropa tak, že poskytuje větší akční sílu pro finanční nástroje, zejména díky záruce pro vnější činnost, která pokryje investice do výše 53,4 miliardy EUR včetně 40 miliard EUR v operacích EFSD+ na období 2021–2027, a to zejména s cílem pomoci mobilizovat další veřejné a soukromé investice. Se strategií Global Gateway se bude Evropa plně podílet na zmenšování globální investiční mezery a na lepším posilování zdrojů na podporu financování cílů udržitelného rozvoje v rozvojových zemích, zejména zkoumáním potenciální úlohy dalších zúčastněných stran vedle tradičních aktérů ve financování udržitelného rozvoje.

Plán:

Komise:

- bude usilovat o posílení dalších investic díky možnostem kombinování zdrojů a zvýšené akční síle záruk EFSD+ a podporovat úsilí o rozšíření finančních nástrojů souvisejících s udržitelností v našich partnerských zemích,
- vypracuje komplexní strategii³² zaměřenou na podporu zemí s nízkými a středními příjmy s cílem urychlit přesun toků domácího a mezinárodního soukromého kapitálu do udržitelných investic v zemích s nízkými a středními příjmy, přičemž bude využívat podpory skupiny odborníků na vysoké úrovni,
- v souvislosti se strategií Global Gateway bude zkoumat možnost zřízení Evropského nástroje pro vývozní úvěry, který by doplnil stávající ujednání o vývozních úvěrech na úrovni členských států a zvýšil celkovou akční sílu EU v této oblasti.

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise:

- připravila půdu pro nadcházející výzvu k podávání žádostí v rámci nové záruky EFSD+, která bude usilovat o inovativní, transformační a účinné návrhy, jež budou mít zásadní význam pro mobilizaci dodatečných finančních prostředků pro partnerské země,
- zahájila jednání o záručních dohodách pro výhradní okno EIB pro státní a nekomerční polostátní úvěry a dvě specializovaná okna pro komerční polostátní a soukromé úvěry,
- navrhla strategické radě EFSD+ zvláštní okno EFSD+ pro udržitelné financování

³² Jak bylo oznámeno ve [Strategii financování přechodu k udržitelnému hospodářství](#), zveřejněné dne 6. července 2021.

zaměřené na podporu finančních nástrojů souvisejících s udržitelností – zejména zelených dluhopisů – s cílem mobilizovat soukromý kapitál ve velkém měřítku a zároveň mít dopad na rozvoj,

- začala připravovat mapování finančních nástrojů EU s cílem podpořit posílenou koordinaci nástrojů EU včetně potenciálních vazeb na vývozní úvěry EU,
- začala zkoumat možnost zřízení Evropského nástroje pro vývozní úvěry, který by doplnil stávající ujednání o vývozních úvěrech na úrovni členských států a zvýšil celkovou akční sílu EU v této oblasti, což by pomohlo zajistit rovnější podmínky pro podniky EU na trzích třetích zemí, a usnadnilo tak jejich účast na infrastrukturních projektech.

Lepší právní rámec a postupy pro zajištění účinnějšího provádění

Prostřednictvím nástroje NDICI – Globální Evropa byl právní rámec EU pro vnější činnost výrazně zjednodušen a bude mít zásadní význam pro vytvoření posílené evropské struktury pro financování rozvoje. Toto nařízení v sobě spojuje několik nástrojů a způsobů financování (které měly v předchozím programovém období různé mechanismy správy a různé právní základy³³) do **jediného právního rámce a mechanismu správy**. Předchozí uspořádání vedlo k roztržitosti vnější činnosti, která ztěžovala zajišťování součinnosti a soudržnosti finančních nástrojů. Nový rámec zjednodušuje provádění investiční podpory tím, že poskytuje **soudržný soubor pravidel**, postupů a správy a vytváří rovné podmínky pro dvoustranné a mnohostranné rozvojové finanční instituce. Komise pracuje rovněž na několika nových iniciativách, které mají partnerským institucím usnadnit podávání žádostí o podporu v rámci EFSD+, a tím podpořit cíle v oblasti začleňování.

Nařízení NDICI – Globální Evropa navíc zavádí nezávislý, nestranný, inkluzivní a transparentní **system řízení rizik** prostřednictvím skupiny pro technické posouzení záruky plus (GTAG+), otevřený odborníkům z partnerských institucí a zainteresovaných členských států, který organizuje a řídí Komise. Na všechna investiční okna jsou důsledně uplatňovány metodiky posuzování rizik a odměňování. GTAG+ podpoří společné chápání metodiky hodnocení rizik a jejich výchozích předpokladů mezi finančními institucemi, což zlepší celkovou transparentnost a v konečném důsledku i účinnost procesu řízení rizik.

A konečně nástroje NDICI – Globální Evropa a NPP III obsahují ustanovení o **intenzivnějším monitorování a podávání zpráv**. Komunikaci a viditelnost podle priorit stanovených ve strategických plánech na národní, regionální a celosvětové úrovni může podpořit rovněž monitorování výsledků na základě důkazů a hodnocení.

³³ Ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020 byl okruh „Globální Evropa“ realizován prostřednictvím několika finančních nástrojů. Ty zahrnují:

- nařízení (EU) 2015/322 o provádění 11. Evropského rozvojového fondu,
- nařízení (EU) 230/2014, kterým se zřizuje nástroj přispívající ke stabilitě a míru,
- nařízení (EU) č. 232/2014, kterým se zřizuje evropský nástroj sousedství,
- nařízení (EU) č. 233/2014, kterým se zřizuje finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci,
- nařízení (EU) č. 234/2014, kterým se zřizuje nástroj partnerství pro spolupráci se třetími zeměmi,
- nařízení (EU) č. 235/2014, kterým se zřizuje evropský nástroj pro demokracii a lidská práva,
- nařízení (EU) 2017/1601 o zřízení Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD), záruky EFSD a záručního fondu EFSD,
- rozhodnutí (EU) 2018/412, kterým se mění rozhodnutí č. 466/2014/EU, kterým se poskytuje záruka EU za případné ztráty Evropské investiční banky z finančních operací na podporu investičních projektů mimo Unii (vnější úvěrový mandát),
- nařízení (EU) 2018/409, kterým se mění nařízení Rady č. 480/2009, kterým se zřizuje Záruční fond pro vnější vztahy.

Plán:

Komise:

- zavede nový regulační rámec se soudržným a zjednodušeným souborem pravidel a postupů za účelem zjednodušení podpory investic,
- vytvoří posílenou kapacitu pro řízení rizik (skupina pro technické posouzení záruky plus, GTAG+) založenou na systémech a metodikách, které jsou otevřené a transparentní pro partnerské finanční instituce,
- bude monitorovat milníky a výsledky svých investičních operací v souladu se svým systémem monitorování výkonnosti v rámci nástroje NDICI – Globální Evropa (součást širšího rámce pro monitorování a hodnocení nástroje NDICI – Globální Evropa) a výkonnostním rámcem NPP III.

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise:

- v červnu přijala nařízení o nástroji NDICI – Globální Evropa, které zjednodušuje pravidla a usnadňuje tak provádění investiční podpory prostřednictvím záruky EFSD+,
- zavedla vhodné struktury pro řízení rizik, které se skládají z:
 - o útvaru pro řízení rizik, který působí jako GTAG+ a nese celkovou odpovědnost za zajištění řádného a nezávislého řízení rizik EFSD+,
 - o nezávislé a inkluzivní skupiny odborníků na záruky (GrEG) v rámci GTAG+, která je otevřená účasti odborníků na rizika z finančních institucí a zainteresovaných členských států a odpovídá za posuzování a monitorování rizikového profilu jednotlivých záručních programů,
- zahájila provoz systému monitorování výkonnosti nástroje NDICI – Globální Evropa³⁴.

Nástroj NDICI – Globální Evropa sice představuje ústřední prvek zlepšování stávající struktury pro financování, Komise však bude provádět i další opatření s cílem dosáhnout silnějšího dopadu a posílit politické vedení, koordinaci, inkluzivnost a viditelnost.

2.2.2 Opatření k potvrzení silného politického vedení EU

Tento oddíl představuje další opatření zaměřená na posílení „politického vedení“ EU vedle opatření uvedených v oddíle týkajícím se nástroje NDICI – Globální Evropa a dalších strategických dokumentů.

Jednotné vystupování v mnohostranných finančních institucích

Pokud jde o složení Rady v rámci EU, Komise a vysoký představitel / místopředseda Komise podporují požadavek několika členských států, aby se jednání Rady o financování rozvoje účastnila obě příslušná složení: Rada pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN) a Rada pro zahraniční věci (FAC – složení pro rozvoj). Tím by bylo zajištěno, že budou v otázkách souvisejících s financováním rozvoje zohledněny všechny relevantní aspekty (finanční udržitelnost, zahraniční politika a dopad na rozvoj), a usnadnilo by to budování pozice EU. To může pomoci k možnosti vyjadřovat se v rámci mnohostranných finančních institucí na základě jediného společného postoje. To je o to významnější, že byla zahájena iniciativa Global Gateway, jejímž cílem je zajistit horizontální přístup k provádění strategických priorit

³⁴ Pracovní dokument útvarů Komise [ozahájení provozu systému monitorování výkonnosti nástroje NDICI – Globální Evropa, obsahující revidovaný rámec výsledků programu Globální Evropa](#) ze dne 25. ledna 2022, SWD(2022) 22 final.

EU prostřednictvím podpory investic ve třetích zemích, který zahrnuje rozvojovou i nerozvojovou pomoc.

Na mezinárodní úrovni je nezbytné zajistit **účinné, koordinované a soudržné sdělování politických priorit EU na fórech a v orgánech, v nichž je zastoupeno více evropských aktérů**. EU a její členské státy by měly **vystupovat jednotně**, aby maximalizovaly svůj dopad a vliv. EU by měla i nadále podporovat partnerství s různými evropskými a mezinárodními finančními institucemi v oblasti rozsáhlého programu reforem a klíčových politických priorit. Stejně tak je třeba usilovat o společné postoje ke strategickým plánům všech mezinárodních rozvojových bank, jejichž akcionáři jsou členské státy EU.

Plán:

Komise bude:

- dále zkoumat možnosti koordinace mezi EU a jejími členskými státy s cílem zajistit podporu hodnot a strategických cílů EU, jakož i budování společných postojů v mezinárodních a mnohostranných finančních institucích. Za tímto účelem bude Komise čerpat ze stávajících zkušeností v oblasti koordinace s evropskými výkonnými řediteli Mezinárodního měnového fondu (MMF), Skupiny Světové banky (WBG) a EBRD.

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise:

- poskytuje vstupy před zasedáními rady a pořádá koordinační schůzky s výkonnými řediteli EU ve Skupině Světové banky, EBRD a MMF, přičemž usiluje o dosažení společných postojů k celé řadě otázek.

2.2.3 Opatření na podporu posílené koordinace

Tento oddíl představuje další opatření zaměřená na posílení koordinace mezi zúčastněnými stranami evropské struktury pro financování rozvoje nad rámec těch, která již byla zmíněna v oddíle týkajícím se nástroje NDICI – Globální Evropa a dalších strategických dokumentů.

Posílená koordinace na úrovni jednotlivých zemí a regionů

V souladu s posíleným zaměřením na zeměpisný přístup je třeba při rozhodování o projektech, na které se mají vztahovat finanční nástroje, o druhu potřebných investic a o finanční instituci či institucích, které mají být zapojeny, zohlednit specifika jednotlivých zemí nebo regionů (včetně například otázek udržitelnosti dluhu). Zásadní význam proto bude mít podpora užší koordinace na úrovni jednotlivých zemí a regionů.

Delegace EU by na základě svých místních odborných znalostí měly plnit ústřední úlohu při utváření iniciativ týmu Evropa a dalších společných činností v oblasti spolupráce v partnerských zemích EU a při podpoře konkrétních politických reforem. Evropští aktéři v oblasti rozvoje a finanční instituce by se zejména měli ve větší míře spoléhat na delegace EU při vytváření seznamů investičních projektů, které mohou mít transformační dopad na rozvoj. Rovněž dialog o zdrojových údajích mezi delegacemi EU a klíčovými aktéry v oblasti rozvoje posílí společné plánování na úrovni jednotlivých zemí a provádění s evropskými partnery.

Kromě finančních nástrojů bude za účelem posílení budování kapacit v partnerských zemích posílena rovněž technická pomoc, mimo jiné prostřednictvím mobilizace odborných znalostí v oblasti evropského veřejného sektoru, zejména na podporu správních a regulačních reforem partnerských zemí a za účelem prosazování dodržování evropských a mezinárodních norem.

Plán:

Komise bude v koordinaci s vysokým představitelem / místopředsedou:

- dále posilovat úlohu delegací EU jako koordinátorů / kontaktních míst s cílem usnadnit diskuse o zdrojových údajích s členskými státy, jejich finančními institucemi a dalšími zúčastněnými stranami v praxi a posilovat spolupráci na vnitrostátní a regionální úrovni,
- zkoumat možnost zřízení nástrojů technické pomoci zaváděných jednotlivými rozvojovými finančními institucemi, které by tam, kde je to možné, spolupracovaly, s cílem podpořit navrhování financovatelných projektů v rozvojových zemích a vytváření prostředí napomáhajícího rozvoji soukromého sektoru,
- organizovat pravidelné koordinační schůzky na regionální/subregionální/celostátní úrovni za účasti delegací EU a příslušných rozvojových finančních institucí a ústedí / hlavních měst,
- v některých regionech pokračovat v organizování společných misí a dnů věnovaných příslušné zemi.

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise:

- zvýšila úroveň interakce mezi delegacemi EU a finančními institucemi, mimo jiné prostřednictvím konzultací ve fázi tvorby programu a společného úsilí o vytvoření seznamů financovatelných projektů,
- pořádala pravidelné koordinační schůzky s finančními institucemi (a delegacemi EU) podle jednotlivých regionů / zemí, které se týkaly politických priorit, politického dialogu o reformách s partnerskými zeměmi a přezkumů kombinování zdrojů a seznamů záručních operací (jak je stanoveno ve všech záručních dohodách),
- zahájila technickou pomoc v rámci nové investiční facility pro Latinskou Ameriku a Karibik,
- zahájila školicí kampaň pro pracovníky delegací EU s cílem začlenit diskuse o EFSD+ do jejich širší činnosti,
- organizovala společné mise a dny věnované příslušné zemi v některých afrických zemích (např. Togo, Pobřeží slonoviny), v regionech sousedství (zejména na východě) a v regionech, které usilují o rozšíření,
- uspořádala první schůzky v souvislosti s investičním rámcem pro západní Balkán za účelem provádění EFSD+.

Rozšířený dialog a spolupráce s mimoevropskými finančními institucemi

Úspěšné globální zapojení rovněž znamená, že EU musí rozšířit dialog a spolupráci na rozvojové banky mimo EU a prohloubit partnerství a spojenectví se zúčastněnými stranami mimo EU.

Plán:

Komise:

- povede dialogy na vysoké úrovni s mezinárodními finančními institucemi přesahujícími rámec EU, jako je například hloubková analýza se Skupinou Světové banky nebo jiná setkání na vysoké úrovni s Mezinárodním měnovým fondem, Africkou rozvojovou bankou, Asijskou rozvojovou bankou a Meziamerickou rozvojovou bankou,
- bude zkoumat potenciální oblasti spolupráce s dalšími mezinárodními rozvojovými finančními institucemi (mimo jiné např. se Severským rozvojovým fondem, Islámskou rozvojovou bankou a Arabskou koordinační skupinou).

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise:

- pokračovala v dialogu s dalšími finančními institucemi nad rámec těch, u nichž již bylo provedeno posouzení pilířů, například s Banque Ouest-Africaine de Développement, s Asijskou bankou pro investice do infrastruktury, Asijskou rozvojovou bankou, Islámskou rozvojovou bankou, Arabskou koordinační skupinou, Středoamerickou bankou pro ekonomickou integraci, Karibskou rozvojovou bankou, Meziamerickou rozvojovou bankou a Rozvojovou bankou Latinské Ameriky.

2.2.4 Opatření pro budování inkluzivnější struktury pro financování

Tento oddíl představuje další opatření zaměřená na posílení inkluzivnosti v oblasti struktury pro financování rozvoje nad rámec těch, která již byla zmíněna v oddíle týkajícím se nástroje NDICI – Globální Evropa a dalších strategických dokumentů.

Snahou Komise je dosáhnout inkluzivního a integrovaného systému, do něhož se mohou zapojit všichni aktéři se svými nástroji a odbornými znalostmi s cílem navýšit veřejné financování, přivést soukromé investory a posílit budování kapacit a technickou pomoc.

Lepší tok informací a pravidelné výměny, které jsou navrhovány v oddíle o koordinaci, přispějí k přípravě podmínek k větší inkluzivnosti a zajistí, aby všechny členské státy a jejich aktéři v oblasti rozvoje byli informováni o investičních možnostech a aby byla pro dosažení většího dopadu v praxi využívána co nejučinnější kombinace nástrojů a aktérů.

Zajištění inkluzivních diskusí na všech úrovních

Všechny zúčastněné strany, a zejména Komise, zástupci členských států pro rozvoj, evropské mnohostranné a dvoustranné finanční instituce a organizace pro rozvojovou spolupráci, budou pravidelně vyhodnocovat pokrok dosažený při zlepšování evropské struktury pro financování rozvoje. To zajistí větší inkluzivnost na základě společného zapojení zástupců všech členských států pro rozvoj, evropských mnohostranných a dvoustranných finančních institucí a organizací pro rozvojovou spolupráci společně s Komisí.

Kromě hodnocení na vysoké úrovni a diskusí o vedení je třeba posílit inkluzivní koordinaci týkající se horizontálních otázek na technické úrovni.

Plán:

Komise:

- zajistí, aby byly strategické aspekty související s evropskou strukturou pro financování rozvoje projednávány v rámci zasedání generálních ředitelů EU pro rozvoj, které je inkluzivním fórem³⁵, tak často, jak to bude zapotřebí, avšak nejméně jednou ročně, a obdobně aby byly technické otázky projednávány na inkluzivních technických schůzkách (např. zjednodušení formulářů žádostí o financování EFSD+³⁶, ujednání o spolupráci, spolufinancování, harmonizované strategie, postupy vzájemné důvěry a uznávání, environmentální, sociální a správní záležitosti atd.).

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Útvary Komise:

- na svém zasedání dne 5. října jednaly s generálními řediteli EU pro rozvoj o změnách potřebných k přepracování a posílení evropské struktury pro financování rozvoje,
- dne 9. prosince 2021 uspořádaly technickou schůzku s partnerskými finančními institucemi, při níž se zaměřily mimo jiné na proces podávání žádostí o záruku EFSD+.

Posílená podpora posuzování pilířů

Komise si velmi cení možnosti, že ve struktuře pro financování rozvoje mohou plnit svou úlohu všechny evropské finanční instituce. Je třeba zmínit, že posuzování pilířů není nezbytným předpokladem účasti na společných investicích (jako jsou například TEI), a jak bylo uvedeno výše, Komise prozkoumá možnost poskytovat pobídky k upřednostňování společných návrhů s evropskými subjekty, u nichž nebylo posouzení pilířů provedeno (pokud bude posouzení pilířů provedeno u hlavního subjektu).

Plán:

Komise bude:

- nadále pomáhat evropským finančním institucím, které procházejí procesem posuzování pilířů, a poskytovat jim metodické poradenství.

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise:

- poskytla metodické poradenství sedmi evropským rozvojovým finančním institucím, u nichž je prováděno doplňkové posuzování pilířů, a dvěma novým žadatelským rozvojovým finančním institucím, a to například i prostřednictvím specializovaných informačních schůzek a kontrol způsobilosti pro nové žadatele.

2.2.5 Opatření ke zvýšení viditelnosti a vlivu EU

Tento oddíl představuje další opatření zaměřená na posílení komunikace a celkové viditelnosti EU nad rámec těch, která již byla zmíněna v oddíle týkajícím se nástroje NDICI – Globální Evropa a dalších strategických dokumentů.

³⁵ Toto fórum se skládá z generálních ředitelů ze všech členských států odpovědných za rozvoj, jakož i z příslušných generálních ředitelů Komise pro mezinárodní partnerství, pro politiku sousedství a jednání o rozšíření, pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci a z generálního tajemníka Evropské služby pro vnější činnost. V rozšířeném formátu týmu Evropa zahrnuje rovněž vrcholné vedení rozvojových agentur členských států a finančních institucí členských států, jakož i EIB a EBRD.

³⁶ Zjednodušené formy financování by měly být i nadále v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a mělo by být zajištěno zejména dodržování zásad hospodárnosti, účinnosti a zamezení dvojímu financování.

Posílení komunikačního úsilí v rámci přístupu týmu Evropa

Za účelem zvýšení viditelnosti rozvojových činností EU a členských států jak na celosvětové, tak na místní úrovni a pro zajištění toho, že Evropa bude vnímána jako vlivný globální aktér v souladu s významem její finanční intervence, je nezbytné, aby aktéři evropské struktury pro financování rozvoje spojili síly ve svém komunikačním úsilí.

Vzhledem k příchodu nových dárců je důležitá schopnost přesně prezentovat rozsah evropské podpory partnerským zemím. Pro účinnou komunikaci týkající se celkové podpory mobilizované EU a jejími členskými státy bude nezbytné překonat nedostatek srovnatelných údajů napříč členskými státy a evropskými finančními institucemi.

Přístup týmu Evropa bude ústřední součástí úsilí EU v oblasti strategické komunikace a veřejné diplomacie, a to jak na celosvětové úrovni, tak na úrovni jednotlivých zemí a regionů. V tomto ohledu mohou TEI poskytnout užitečnou a viditelnou příležitost k vytvoření rámce pro komunikační úsilí. V případě sousedství a západního Balkánu se prezentace zaměří na hospodářské a investiční plány jako klíčové nástroje pro dosažení výsledků v rámci přístupu týmu Evropa.

Plán:

Komise ve spolupráci s vysokým představitelem / místopředsedou:

- prozkoumá možnost každoročně společně s členskými státy a s rozvojovými finančními institucemi vypracovávat společný rámec pro podávání zpráv o operacích EU a členských států v oblasti financování rozvoje na celém světě s cílem předložit souhrnné konsolidované a srovnatelné údaje o financování rozvoje EU a členských států a o jejich dosažených výsledcích v oblasti podpory priorit strategické komunikace,
- vypracuje plány strategické komunikace jednotlivých partnerských zemí, spojující činnosti v oblasti strategické komunikace a veřejné diplomacie s cílem vybudovat dlouhodobou síť a představit hodnoty a zásady EU, jakož i rozsah a oblast působnosti evropského zapojení ve vztahu k místním cílovým skupinám,
- bude delegacím EU, členským státům a evropským finančním institucím poskytovat další komunikační pokyny a komunikační materiály týkající se přístupu týmu Evropa, které budou moci využít při svých komunikačních činnostech (např. příběhy o úspěších působení EU a členských států v rámci přístupu týmu Evropa, které ilustrují, proč jednáme a za čím stojíme (místní hledisko, společné hodnoty, přístup zaměřený na člověka),
- bude se zúčastněnými finančními institucemi EU a členskými státy koordinovat oznamování nových operací v rámci přístupu týmu Evropa prostřednictvím zpráv (tiskových zpráv nebo kanálů sociálních médií) a případně společnou účast na slavnostním podpisu operací zahrnutých do portfolií, na něž se vztahuje záruka EFSD+,
- zajistí jasnou prezentaci všech projektů financovaných EU s využitím kombinovaného financování, rozpočtových záruk a technické pomoci na internetu.

Zpráva o pokroku za rok 2021:

Komise ve spolupráci s vysokým představitelem / místopředsedou:

- posílila koordinaci v oblasti komunikace, mimo jiné prostřednictvím:
 - o společné mise vysokých úředníků Komise a veřejných rozvojových bank do

Toga v listopadu 2021,

- oznámení iniciativ týmu Evropa za přítomnosti zástupců EU a všech zúčastněných členských států (např. TEI týkající se výroby očkovacích látek, investic do mladých podniků v Africe, zelené TEI v partnerství s jihovýchodní Asii nebo iniciativy Global Team Europe Democracy),
- slavnostní podpisy za přítomnosti zástupců EU, členských států a finančních institucí (například nástroj řízení vodních a přírodních zdrojů pro prevenci povodní ve městě Dien Bien Phu ve Vietnamu),
- poskytovala delegacím EU pokyny a šablony v oblasti strategické komunikace a veřejné diplomacie na podporu vypracování jejich strategických plánů,
- přezkoumala celé své internetové prostředí věnované rozvojové spolupráci s cílem zajistit, že na externích internetových stránkách bude plně zohledněn přístup týmu Evropa a dopad jednotlivých TEI.

3. ZÁVĚR

Pro zajištění zlepšení evropské struktury pro financování rozvoje a toho, aby měla požadovaný dopad jak na EU, tak na její partnery, jsou nezbytná rychlá, koordinovaná a ambiciózní opatření.

Reakce týmu Evropa na krizi COVID-19 ukázala, že EU, její členské státy a jejich finanční instituce jsou silnější, pokud spolupracují a sledují společné cíle. Struktura pro financování musí vycházet z tohoto přístupu, aby zajistila, že finanční partneři a příslušné zúčastněné strany budou včas sdílet informace a spolupracovat od poskytování technické pomoci přes vznik projektu a jeho předběžné schválení až po jeho hodnocení, přičemž budou vycházet z odborných znalostí svých příslušných zemí, odvětví nebo financí. Jejich činnost se má řídit společnými cíli pod silným politickým vedením EU. To přinese rovněž zviditelnění EU a její uznání v roli klíčového mezinárodního partnera.

Aktivní účast a úsilí všech zúčastněných partnerů má zásadní význam pro optimalizaci evropské struktury pro financování rozvoje, zlepšení spolupráce, maximalizaci dopadu a zajištění toho, aby byla EU řádně uznána jako zásadní globální hráč. Komise a vysoký představitel / místopředseda Komise jsou připraveni plnit v tomto úsilí ústřední úlohu v úzkém partnerství se všemi evropskými zúčastněnými stranami a již začaly provádět svá navrhovaná opatření ke zlepšení.

Příloha: Aktéři evropské struktury pro financování rozvoje

Členské státy	Veřejné rozvojové banky	Rozvojové finanční instituce	Rozvojová agentura
Rakousko	AWS	OeEB	ADA
Belgie		BIO	Enabel
Bulharsko			Generální ředitelství pro globální záležitosti – MZV
Chorvatsko			Generální ředitelství pro hospodářské záležitosti a rozvojovou spolupráci – Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí
Kypr			MZV
Česká republika		Národní rozvojová banka (NRB)	CzechAid
Dánsko		IFU	Danida – MZV
		(NDF) Severský rozvojový fond	
		(NIB) Severská investiční banka	
Estonsko		Severská investiční banka	MZV
Finsko		Finnfund	Fi MZV
		Severský rozvojový fond	
		Severská investiční banka	
Francie	AFD	Proparco	AFD
			Expertise France – MZV
Německo	KfW	DEG	GIZ
Řecko			Hellenic Aid - Generální ředitelství pro mezinárodní rozvojovou spolupráci - MZV
Maďarsko		EXIM Maďarsko	Ministerstvo zahraničních věcí a obchodu Hungary Helps Agency - koordinace s předsedou vlády
Irsko			IrishAid – ministerstvo MZV
Itálie	CDP	SIMEST	AICS
			IT MZV
Lotyšsko		Severská investiční banka	MZV
Litva		Severská investiční banka	CPMA
Lucembursko			LuxDev
Malta			Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí
Nizozemsko		FMO	SNV
			NL MZV
Polsko			PolishAid - odbor rozvojové spolupráce - MZV
Portugalsko		SOFID	Camões
Rumunsko			RoAid
Slovensko		EXIMBANKA SR	SAIDC - SlovakAid
Slovinsko			Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci - MZV
Španělsko		COFIDES	AE CID
			FIIAPP
Švédsko		Swedfund	SIDA
		Severský rozvojový fond	
		Severská investiční banka	

Země mimo EU

Norsko		Severská investiční banka	NORAD
		Norfund	
Švýcarsko		SIFEM	SDC
Spojené království		CDC	DFID (FCDO)
			British Council

Členové posíleného partnerství
Členové sdružení EDFI
Členové sítě odborníků

Mezinárodní rozvojové banky: Evropská investiční banka (EIB), Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD)

Globální/regionální/mezinárodní banky: Skupina Světové banky (WBG), Africká rozvojová banka (AfDB), Asijská rozvojová banka (ADB), Meziamerická rozvojová banka (IDB) atd.